

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріоглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Мартищенко У.С., Колінько М.В.</i> ФІЛОСОФСЬКА РОЗВІДКА ОСОБЛИВОСТЕЙ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	244
<i>Кологойда В.Р.</i> ПРИНЦИПИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ ІЗ ТРАВМАМИ КОЛІННИХ СУГЛОБІВ.....	246
<i>Левченко Є.В.</i> ЦІНА І ЦІННОСТІ ВІЙНИ.....	247
<i>Павлюченко М.І., Сюсюка В.Г., Ганошенко Ю.А., Карпенко Т.В., Пономаренко О.В.</i> НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД.....	249
<i>Панькович Л.В., Елланська Н.Г., Томаревська О.С.</i> ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АРТТЕРАПІЇ В МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ШЕМІЧНИМ ІНСУЛЬТОМ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	250
<i>Пацера М.В.</i> МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ.....	254
<i>Підкова В.Я., Зелезінська Н.Я., Пащенко І.В.</i> ЗАНЯТТЯ МУЗИКОЮ, ЯК СПОСІБ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	255
<i>Пучков В.А., Кирилюк О.Д., Шевченко А.О., Богуславська Н.Ю., Бабінчук О.В.</i> ІНТЕРАКТИВНЕ СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-АКУШЕРА-ГІНЕКОЛОГА.....	257
<i>Рагріна Ж.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	259
<i>Савчук В.А.</i> РОЗУМІННЯ АГРЕСІЇ ЛЮДИНИ У ФІЛОСОФІЇ ЕРІХА ФРОММА.....	260
<i>Сініцина А.В.</i> “ВСТОЯТИ, КОЛИ ВСЕ ХИТАЄТЬСЯ” (ЕТИЧНА ДОКТРИНА “МИСТЕЦТВА ЖИТТЯ” П.АДО).....	261
<i>Соляник О.В.</i> СПРИЙНЯТТЯ СМЕРТІ ДІТЬМИ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП.....	263
<i>Стиця Н.В., Скупий І.М.</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДОЛОГІЇ КРИТИЧНОЇ МЕДИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ В КРИЗОВИХ УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	264
<i>Тоцька А.В.</i> МІСЦЕ ЕРГОТЕРАПІЇ У ВІДНОВЛЕННІ ФУНКЦІЙ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ У ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ.....	265
<i>Уварова О.О., Нігрецкул В.В.</i> МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	267
<i>Усачова О.В., Работягова Т.О.</i> ВПЛИВ СТРЕСУ НА ПЕРЕБІГ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ.....	268
<i>Чмара Д.В., Черненко О.Є.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДИНИ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ПФЧ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	269
СЕКЦІЯ 9. МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ	
<i>Волосовець О.П., Волосовець А.О., Вербицький І.В.</i> МЕДИЧНА ОСВІТА ТА КАДРИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....	270
<i>Ткаченко Н.О., Маганова Т.В.</i> СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ФАРМАЦЕВТА: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.....	274

Вона надає дітям можливість висловлювати свої надії та мрії, побачити світло у темному періоді їхнього життя. Музика допомагає їм зосередитися на позитивних аспектах, навіть коли оточуючі умови вимагають від них великої міцності та стійкості. Під час співбесіди з дітьми стає зрозумілим, що музика відкриває перед ними шлях до творчого розвитку та самовираження. Вона розвиває креативність та допомагає дітям виражати свої ідеї та думки через музичний вираз. Це важливо для формування позитивного мислення та розвитку особистості, особливо в умовах війни.

Таким чином, вплив музики на психологічне відновлення та розвиток дітей у воєнних умовах важко переоцінити. Заняття музикою виявило неймовірну силу у зниженні рівня стресу та тривоги у дітей, які переживають війну. Музика виступає не лише як форма відпочинку чи розваги, але і як справжній соціальний, емоційний та психологічний каталізатор для учнів, які стикаються з важкими випробуваннями сьогодення. Використання музики як інструменту психологічного відновлення може стати важливим кроком у полегшенні страждань дітей під час воєнних дій, сприяючи їхньому психічному здоров'ю та формуванню позитивного відношення до життя.

ІНТЕРАКТИВНЕ СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-АКУШЕРА-ГІНЕКОЛОГА

Пучков Володимир Анатолійович, к.мед.н.,

доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ,

Кирилюк Олександр Дмитрович, к.мед.н.,

доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ, директор Комунального некомерційного підприємства «Обласний перинатальний центр» ЗОР,

Шевченко Анна Олександрівна, к.мед.н.,

асистент кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ,

Богуславська Наталія Юріївна, к.мед.н.,

асистент кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ, заступник директора

Комунального некомерційного підприємства «Обласний перинатальний центр» ЗОР,

Бабінчук Олена Василівна, к.мед.н.,

асистент кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ, завідувачка пологовим відділенням

Комунального некомерційного підприємства «Обласний перинатальний центр» ЗОР

Повноцінне оволодіння лікарями-інтернами практичних навичок можливе тільки в поєднанні реальних клінічних ситуацій та максимально реалістичних моделей, які імітують невідкладні клінічні ситуації [1]. Існує ціла низка симуляційних методик в педагогічному процесі. Найбільш поширену класифікацію симуляційних систем в медичній освіті запропонував Guillaume Alinier [2]. В основу класифікації покладені відмінності у формі та властивостях об'єкту моделювання, задіяних систем сприйняття моделі та рівня об'єктивізації оцінювання, очікуваних результатів навчання. Симуляційне навчання забезпечує розвиток не тільки індивідуальних навичок, а й командної роботи. Воно передбачає використання тренажерів, симуляторів, навчених акторів (стандартизовані пацієнти), віртуальної реальності та соціальних ситуацій, які імітують проблеми, події чи умови, що виникають під час професійної діяльності, та має бути максимально використаним залежно від оснащення та можливостей кожного окремого закладу вищої медичної освіти [3].

Мета роботи: висвітлити досвід та переваги впровадження симуляційної технології Body Interact при підготовці лікаря-акушера-гінеколога.

Теоретичну та практичну підготовку на клінічних базах кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ (КНП «Обласний перинатальний центр» Запорізької обласної ради та КНП «Пологовий будинок №3» Запорізької міської ради) проходять 58 лікарів-інтернів. Відповідна підготовка здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри. Програма підготовки в інтернатурі з акушерства та гінекології включає також додаткові програми – в тому числі ДП 4 «Симуляційне навчання» (1 кредит / 30 годин).

Симуляційне навчання відіграє надважливу роль у оволодінні клінічними компетентностями, особливо для відпрацювання практичних навичок при невідкладних станах в акушерстві та гінекології як в індивідуальній, так і в командній роботі лікаря. Засвоєння основних стандартних компетенцій та вмій є складовою частиною його діяльності під час навчання в інтернатурі [4, 5]. Симуляційне навчання є підготовчим етапом для навчання на рівні незалежної практики, коли інтерн

надає допомогу або виконує процедуру без втручання керівника. Використання симуляційної технології Body Interact значно підвищує якість сформованості клінічних компетенцій майбутніх лікарів, а також має стати обов'язковим компонентом професійної підготовки як студентів медиків так і здобувачів післядипломної освіти [6].

Body Interact являє собою симуляційну систему яка виглядає як горизонтальний сенсорний стіл-екран, на якому зображений віртуальний пацієнт, і в режимі реального часу викладач та студенти можуть спостерігати за зміною його стану. Паралельно на екрані виводяться потрібні в ході діагностики дані фізіологічних параметрів, результати призначених лабораторних та інструментальних методів обстежень. Віртуальний симулятор в режимі реального часу відображає всі маніпуляції, що виконуються віртуальним лікарем, реакції пацієнта на проведені лікування. Після закінчення навчального сценарію на екрані можна бачити об'єктивну оцінку дій студента за певними критеріями та помилки які були припущені під час проходження кейсу. Застосування цієї інноваційної технології викладання дозволяє більш ефективно засвоювати інтернами навчального матеріалу.

Кафедрою акушерства і гінекології ЗДМФУ було впроваджено використання онлайн платформи Body Interact на практичних заняттях як з лікарями-інтернами 1-3 років навчання, так і студентами V-VI курсів медичного та міжнародного факультетів з метою закріплення та відпрацювання пройденого матеріалу та практичних навичок із переліку, затвердженого відповідно до навчального плану.

На першому етапі окремі викладачі були включені до групи консультантів-методистів та прийняли участь в тестуванні інтерактивної онлайн платформи Body Interact. Всі співробітники кафедри пройшли навчання та оволоділи методологією використання симуляційних засобів у навчальному процесі та додали роботу з віртуальним пацієнтом до розкладу практичних занять, що проводяться за дистанційною формою на основі Microsoft Teams.

Симуляційна технологія надала можливість відпрацювання алгоритмів діагностики, обстеження та надання ефективної допомоги при таких найбільш поширених ускладненнях вагітності (передчасні пологи, прееклампсія та еклампсія, хоріоамніоніт, септичний шок) з урахуванням сучасних міжнародних протоколів лікування цих станів.

Перевагами використання саме цього методу є: можливість відпрацювання симуляційного сценарію в зручний час, необмежена кількість повторів відпрацювання алгоритмів, знижена стресова складова під час першого перебування студента в умовах надання невідкладної допомоги, та наявність дебрифінгу, що передбачає можливість проаналізувати власні результати. Використання симулятора Body Interact спонукає лікарів – інтернів до індивідуальної роботи, яка вимагає мислення та творчого підходу у виконанні кейсів. Крім того, у викладача є можливість під час занять, або в зручний час оцінити та проаналізувати як лікарі-інтерни, або студенти проводили опитування пацієнта, збирали анамнез, проводили обстеження, диференційну діагностику та лікування, висловити свою думку, обговорити помилки та їх наслідки з висоти власного клінічного досвіду.

Висновок

Використання симуляційної технології Body Interact розширює діапазон практичної діяльності лікаря-інтерна, значно підвищує якість сформованості клінічних компетенцій, підвищує зацікавленість у навчальному процесі, а також має стати обов'язковим компонентом професійної підготовки лікаря-акушера-гінеколога.

Список використаних джерел

1. Kazuma Yunoki, Tetsuro Sakai. The role of simulation training in anesthesiology resident education. *J Anesth.* 2018;32(3):425-433.
2. Avner Sidi. Challenges in learning and assessing anesthesia cognitive and non-technical skills of anesthesiologists and residents in anesthesia. *Harefuah* 2020;159(6):432-439.
3. Міщенко В.П., Міщенко В.В., Головатюк-Юзефпольська І.Л. Особливості інтернатури з акушерства та гінекології третього року навчання на базі пологового будинку № 1 м. Одеси. *Одеський медичний журнал.* 2023;3:104-107.
4. Antipkina Yu.G., Antipkina Yu.G. Akademichni lektsiyi z akusherstva ta hinekolohiyi [Academic lectures on obstetrics and gynecology]. Kyiv: KRIEYTV MEDIA LLC; 2021. 424 p.
5. Arulkumaran S., Ledger W., Denny L., Doumouchsis S. *Oxford Textbook of Obstetrics and Gynecology.* Oxford University Press; 2020. 928 p.

6. Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Князева А.О., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г. Досвід впровадження системи інтерактивного симуляційного навчання «BODY INTERACT» в практиці підготовки студентів з дисципліни «Акушерство та гінекологія» у Запорізькому державному медичному університеті. Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. 58-60.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

*Раєрїна Жанна Михайлівна,
к.пед.наук, доцент,
декан I міжнародного факультету
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету*

Події в Україні, пов'язані з військовим конфліктом та запровадженням воєнного стану на всій території, серйозно впливають не лише на мешканців країни, а й на контингент іноземних студентів, переважна більшість з яких навчається в медичних закладах вищої освіти.

У зв'язку з об'єктивними обставинами, дистанційний або змішаний формат навчання став невід'ємною складовою освітнього процесу. Безумовно, навчання в такому форматі є засобом підтримки безпеки в небезпечних умовах, проте породжує нові виклики, що мають бути враховані науково-педагогічними працівниками під час підготовки та проведення занять.

По-перше, це відчуття фізичної та соціальної ізоляції, що може стати причиною емоційного стресу. Відсутність фізичної присутності на заняттях, в кампусі призводить до відчуття віддаленості від звичного навчального середовища. Немоżliвість особистих зустрічей з одногрупниками та викладачами, брак «живого» спілкування, відсутність змоги жити повноцінним студентським життям посилюють соціальну ізоляцію. Такий подвійний ефект змушує іноземних студентів відчувати, що вони не лише віддалені від навчального процесу, а й позбавлені підтримки та соціальної взаємодії, які відіграють важливу роль у формуванні їхнього психологічного комфорту. Окреслені фактори викликають відчуття самотності у студентів та ведуть до погіршення їхнього психологічного благополуччя.

Іншим чинником, що має вплив на психічний стан студентів є складнощі, пов'язані безпосередньо з навчальним процесом. Однією з основних проблем, на яку треба звернути увагу є збереження мотивації у студентів до навчання за умов нестабільності, оскільки довготривалий дистанційний формат навчання веде до її зниження, що, в свою чергу, впливає на якість здобуття освіти в цілому. Невизначеність майбутнього, пов'язана з військовим конфліктом, створює почуття невпевненості та тривожності. Через це іноземні студенти стикаються з питаннями про те, як довго триватиме конфлікт, як зміниться ситуація, і як це вплине на їхній навчальний план та життєві перспективи. Зазначені аспекти чинять тиск на психологічний стан, впливаючи на мотивацію та здатність ефективно вчитися.

Окрім того, деякі студенти мають складнощі з самоорганізацією та з чітким структуруванням навчального процесу в дистанційному форматі, що має вияв в нерозумінні чітких розмежувань між робочим часом та часом відпочинку та може призвести до перевтоми й зниження продуктивності.

Отже, окреслені чинники взаємопов'язані та мають безпосередній вплив на психічний, психологічний та емоційний стан студентів, зокрема іноземців. Вирішення цих проблем вимагає не тільки технологічних та методологічних змін в освітньому середовищі, а й психологічної підтримки, спрямованої на зміцнення мотивації та ефективного оволодіння новими умовами навчання. Важливу роль в цьому відіграють університети. Надання онлайн-психологічних консультацій, розробка й створення спеціалізованих менторських програм, спрямованих на зміцнення психологічної стійкості студентів, регулярна комунікація можуть допомогти студентам подолати психологічні труднощі та пом'якшити негативний вплив. Адаптація освітніх програм до умов сьогодення та створення спеціалізованих ресурсів сприятимуть забезпеченню психологічного благополуччя іноземних студентів.